

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina syyskuun 24 päi-
vänä 1918 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maiston kirjelmä ynnä Uudenmaan läänin Maaherranviraston lähetteet Suomen kansalaisoikeuden hakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

1) Venäjän kansalaiset

a) tehdastyömies Sahhar Ivanoff.

Hakija on syntynyt v. 1873, oleskellut täällä vuodesta 1900 lähtien, on herra Karl Fazerin antaman todistuksen mukaan hyväkäyttöksinen ja nauttii 500 markkaa palkkaa kuukaudessa; poliisilaitoksen todistuksen mukaan ei ole mitään epäedullista hakijasta tiedossa.

b) sokerileipuri Michail Semjonovitsch Kovalsky.

Hakija on syntynyt v. 1893, asunut tässä maassa syntymästään saakka; poliisi ei tunne mitään epäedullista hakijasta; työnantajan todistusten mukaan hakijalla on 600 markkaa palkkaa kuukaudessa.

c) kauppias Alexej Baburin.

Hakija on syntynyt v. 1880, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä vuodesta 1895 lähtien ja nousevat hänen vuotuiset tulonsa 10,000 markkaan.

d) puutarhuri Andrej Alexandrovitsch Simin.

Hakija on syntynyt v. 1860 ja hyvämaineinen; on asunut täällä vuodesta 1889 lähtien ja nousevat hänen kuukausitulonsa keskimäärin 1,000 markkaan.

e) konttoriapulainen Xenia Malanin.

Hakija on syntynyt v. 1896, nauttii kansalaisluottamusta, on syntynyt Suomessa ja asunut Helsingissä vuodesta 1907 lähtien; hänen tulonsa nousevat 385 markkaan kuukaudessa.

f) leskivaimo Amanda Malanin.

Hakija on syntynyt v. 1867 Suomessa ja asunut Helsingissä vuodesta 1909 lähtien; on hyvämaineinen ja hänen vastainen toimentulonsa on turvattu.

g) hovimestari Johan Anders Zinne.

Hakija on syntynyt 1878; poliisilla ei ole tiedossaan mitään epäedullista hänestä; on asunut Helsingissä vuodesta 1909 ja ansaitsee 1,000 markkaa kuukaudessa.

h) räätäli Jürj (Georg) Viita.

Hakija on syntynyt vuonna 1875, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä vuodesta 1909 ja ovat hänen tulonsa 600 markkaa kuukaudessa.

i) hattutyöntekijä Alexander Koponen.

Hakija on syntynyt vuonna 1881, oleskellut täällä vuodesta 1907; poliisi ei tunne mitään epäedullista hakijasta, jolla on 1,000 markan kuukausitulot.

j) leskirouva Carolina Perkowsky.

Hakija on syntynyt vuonna 1862 Helsingissä, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä koko ikänsä; on poliisilta saanut hyvän arvosanan ja on hänen toimeentulonsa turvattu.

k) kauppa-apulainen Anna Perkowsky.

Hakija on syntynyt 1896 ja hyvämaineinen; on oleskellut täällä koko elämänsä ajan; poliisi on arvostellut hyväksi hänen käyttöksensä ja on hänen toimeentulonsa turvattu.

m) merikapteeni Eduard Werner Pukitt.

Hakija on syntynyt 1889; nauttii kansalaisluottamusta; etsivän poliisin antaman todistuksen mukaan ei hakijaa epäillä rikoksista; hänen taloudellinen asemansa on hyvä ja hän on oleskellut täällä tammikuusta 1915 lähtien.

n) kauppias Johan Sokoloff.

Hakija on syntynyt 1883; nauttii kansalaisluottamusta; on oleskellut täällä vuodesta 1894 ja nousevat hänen kuukausitulonsa 1,500 markkaan.

o) soittotaiteilija Ivan Mamonoff.

Hakija on syntynyt vuonna 1890 Helsingissä sekä asunut täällä koko elämänsä ajan; poliisi ei tunne hänestä mitään epäedullista; hänen vuotuiset tulonsa ovat 4,800 markkaa.

p) kauppa-apulainen Lydia Jefimoff.

Hakija on syntynyt vuonna 1869, oleskellut koko ajan Helsingissä, nauttii kansalaisluottamusta; hänen vuositulonsa ovat 3,000 markkaa.

q) välskärinleski Anna Zigankoff, konttoriapulainen Alexander Zigankoff ja silittäjätär Anastasia Makejeff.

Hakijat ovat syntyneet, leskivaimo Zigankoff 1869, Alexander Zigankoff 1895 ja Anastasia Makejeff 1867; nauttivat kansalaisluottamusta; ovat oleskelleet täällä, ensinmainittu vuodesta 1910 lähtien, Alexander Zigankoff vuodesta 1911 ja Anastasia Makejeff vuodesta 1907; hakija Alexander Zigankoffilla on 450 markkaan nousevat kuukausitulot ja Anastasia Makejeffilla 400 markkaa; leskivaimo Zigankoffin ilmoitetaan hoitavan ensinmainitun taloutta.

r) entinen kauppias Emilian Saharenko ja neiti Xenia Saharenko.

Hakijat ovat syntyneet, Emilian Saharenko 1883 ja neiti Saharenko 1877; nauttivat kansalaisluottamusta; ovat molemmat oleskelleet täällä koko ikänsä ja ovat taloudellisesti riippumattomassa asemassa.

s) opettajatar Helene Amalie Alexandrine Kreitan.

Hakija on syntynyt 1865, on keskeytymättä oleskellut täällä vuodesta 1878 lähtien, nauttii kansalaisluottamusta ja hänen toimeentulonsa on turvattu.

t) neiti Maria Kiriloff.

Hakija on syntynyt 1839, nauttii kansalaisluottamusta, on asunut täällä vuodesta 1891 lähtien, tullitarkastajanrouva S. Hyppösen antaman todistuksen mukaan tämä sitoutuu vastaisuudessa elättämään hakijaa.

u) leskivaimo Maria Lutzman sekä hänen täysivaltaiset lapsensa, sorvari Nikolai Lutzman ja neiti Vera Lutzman.

Hakijat ovat syntyneet, leskivaimo Lutzman 1869, Nikolai Lutzman 1896 ja Vera Lutzman 1898, ovat saaneet hyvän arvosanan käytöksestään ja asuneet täällä koko ikänsä; hakijain taloudellisesta asemasta mainitaan, että Nikolai Lutzmanin kuukausitulot nousevat 650 markkaan ja Vera Lutzmanin 160 markkaan sekä että leskivaimo Lutzman asuu lastensa luona.

v) säveltäjä Ernst Pingoud.

Hakija on syntynyt 1887, oleskellut täällä vuodesta 1907, on hyvämaineinen ja hänen toimeentulonsa turvattu.

x) peltiseppä Uljan Schiloff.

Poliisi ilmoittaa, että hakija kesäkuun lopulla matkusti Venäjälle, joten vaadittuja tietoja hänestä ei ole voitu hankkia.

y) leskivaimo Johanna Helene Kahn.

Hakija on syntynyt 1854, asunut tässä maassa vuodesta 1903 lähtien; poliisi ei tunne mitään epäedullista hänestä ja hän on riippumattomassa taloudellisessa asemassa.

z) mooseksenuskolainen, räätäli Mordehaj Pasterstein.

Hakija on syntynyt 1867 ja hyvämaineinen, on oleskellut täällä vuodesta 1883 lähtien ja on hänen toimeentulonsa turvattu.

ä) mooseksenuskolainen, liikemies Schaja Leib Skurnik.

Hakija on syntynyt 1867, hyvämaineinen, on oleskellut täällä yhteen jaksoon vuodesta 1897 lähtien ja hänen toimeentulonsa on turvattu.

ä) mooseksenuskolainen, lääket. ylioppilas Abraham Leo Rubinstein.

Hakija on syntynyt 1893, nauttii kansalaisluottamusta, on asunut täällä koko elämänsä ja on hänen toimeentulonsa turvattu.

ö) mooseksenuskolainen, liikemies Jakob Hirschowitz.

Hakija on syntynyt 1883, nauttii kansalaisluottamusta, on asunut täällä vuodesta 1907 lähtien ja on hänen toimeentulonsa turvattu.

aa) mooseksenuskolainen, kauppias Josef Aron Skurnik.

Hakija on syntynyt 1872 ja oleskellut täällä vuodesta 1907 lähtien, on hyvämaineinen ja on hänen toimeentulonsa turvattu.

bb) mooseksenuskolainen, neiti Sara Jankelow.

Hakija on syntynyt 1896, nauttii kansalaisluottamusta ja on asunut täällä koko elämänsä; hänen toimeentulonsa on turvattu.

cc) mooseksenuskolainen, liikemies Halm Rosenblom.

Hakija on syntynyt 1876, on hyvämaineinen ja asunut täällä tammikuusta 1918 lähtien, hänen toimeentulonsa on turvattu.

II) Ruotsin alamainen**dd) vääpeli Håkan Edvard Svensson-Egerhard.**

Hakija on syntynyt 1888, nauttii kansalaisluottamusta; Suomen meriesikunnan päällikön

antaman todistuksen mukaan hakija on kunnialla ottanut osaa vapaussotaan ja saa hän vakituisen toimen meriväessä siinä tapauksessa, että hänet otetaan Suomen kansalaiseksi.

III) Italian alamainen

ee) soittotaiteilija Giovanni Mariani-Cerati.

Hakija on syntynyt 1887, on oleskellut täällä yhteen jaksoon vuodesta 1907 lähtien, nauttii kansalaisluottamusta, on Helsingin kaupunginorkesterin palveluksessa.

V. V.:

x) kohdalla olevaan hakemukseen nähden Vstolla ei liene syytä antaa lausuntoaan, koska hakija on poistunut maasta eikä selvitystä hänen toimeentulomahdollisuuksistaan ole saatavissa.

Muita hakemuksia vastaan Valtuuston puolelta ei liene mitään muistutettavaa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maistraatin kirjelmä ynnä Maaherran lähete Italian alamaisen, liikemies Georges J. Lampon elinkeinohakemuksen johdosta.

Hakija panee hakemuksensa ohien selvityksen, että hän on täysivaltainen ja on viettänyt nuhteetonta elämää sekä oikeutettu oleskelemaan tässä maassa, minkä ohessa kauppias Otto Strömberg ja Tekniska kontoret Stark nimisen liikkeen omistaja, rouva S. Jansson, menevät takuuseen kolmen vuoden kunnallis- ja kruununveroista. Hakija ilmoittaa aikovansa täällä harjoittaa luvallisten tavarain kauppaa. Poliisimestari puoltaa myöntymistä hakemukseen.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei sen puolelta ole hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

N:o 3.

Maistraatin kirjelmä ynnä Maaherran päätökset sekä Senaatin Sisäasiaintoimituskunnan kirjeet, jotka koskevat

a) määrärahan osottamista Helsingin poliisilaitoksen kirjastoa ja lukusalia varten.

Senaatti on $\frac{1}{3}$ 1918 myöntänyt Helsingin poliisilaitokselle täksi vuodeksi tilityksen ehdolla 4,900 markkaa poliisimiehistön kirjastoa varten, sanoma- ja aikakauslehtien tilaamiseksi miehistön lukusaliin sekä lukusalin kalustuttamiseksi, minkä ohessa Senaatti on määrännyt, että Helsingin kaupungin tulee $\frac{22}{6}$ 1916 annetun asetuksen mukaan suorittaa $\frac{2}{7}$ näistä menoista.

b) määrärahan myöntämistä ampuma-aseiden ostamiseksi poliisilaitokselle.

Senaatti on ¹⁵/₈ osottanut 35,000 markkaa, jolla summalla ostettaisiin 350 saksalaista pistoolia ynnä 25 patruunaa kuhunkin pistooliin, sekä 1,750 markkaa, jolla rahamäärällä poliisilaitokselle ostettaisiin 8,750 harjoituspatruunaa, ollen tästä kaikkiaan 36,750 markan rahamäärästä Helsingin kaupungin suoritettava ²/₇.

c) määrärahan myöntämistä kahden poliisikonstaapelin palkkaukseen kapinan aikana.

Maaherran esityksestä on Senaatti ¹⁵/₈ 1918 myöntänyt 2,250 mk poliisikonstaapelien Johan William Johanssonin ja Waldemar Severin Bergin palkkaukseen ¹/₂ ja ¹⁵/₄ 1918 välisenä aikana, ollen kaupungin suoritettava näistä menoista ²/₇.

Antamassaan lausunnossa Rkamari huomauttaa, ettei Senaatin mainitsema ²²/₆ 1916 annettu asetus anna tukea vaatimukselle, että kaupungin on otettava osaa a) kohdassa mainittuun menoon poliisin kirjaston ja lukusalin kuntoonpanemiseksi. Sitä vastoin on kaupunki mainitun asetuksen mukaan velvollinen suorittamaan ²/₇ järjestysvallan aseistuksen ja palkkauksen kustannuksista. Rkamarin mielestä on kuitenkin uudelleen aihetta huomauttaa siitä muodottomuudesta, että hallitus ratkaisee tämänlaatuiset asiat suomatta kaupungin viranomaisille tilaisuutta lausua mieltänsä. Rkamari sentähden esittää, että Kvsto Suomen Senaatille lähetettävässä kirjelmässä huomauttaisi, ettei kaupunki ole velvollinen ottamaan osaa poliisin kirjastosta ja lukusalista johtuviin menoihin, sekä kaupungin oikeudesta antaa lausunto asioista, jotka koskevat määrärahan myöntämistä, joihin kaupungin tulee ottaa osaa, ennenkuin hallitus ne lopullisesti ratkaisee.

V. V.:

Kun puheena olevat menot koskevat määrärahan myöntämistä Helsingin poliisilaitokselle ²⁶/₆ 1916 vahvistetun menosäännön lisäksi, ei kaupunki valiokunnan mielestä ole velvollinen ottamaan niihin osaa, mutta nykyisiin tavattomiin oloihin katsoen Kvsto ei voine tällä kertaa olla myöntymättä vaatimuksiin.

Mitä tulee siihen menettelyyn, että hallitus on kaupunkia kuulematta osottanut määrärahoja, joista kaupungille koituu menoja, on valiokunta periaatteessa samalla kannalla kuin Rkamarikin. Kun Kvsto kuitenkin aivan äskettäin päätti hallitukselle huomauttaa kaupungin oikeudesta saada vastedes antaa lausunto tällaisista asioista, näyttää Krin ehdottama toimenpide tässäkin kohden saavan raueta, varsinkin kun Senaatti oli puheena olevat määrärahat osottanut, ennenkuin Vston esitys vastamainitun päätöksen johdosta oli Senaattiin lähetetty.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Rkamarin esitys määrärahan osottamisesta Vaivashoitohallituksen Sörnäsinsä kanslian sisustukseen.

Rkamari ilmoittaa että, kun Vaivashoitohallituksen Sörnäsinsä kansliaa varten on vuokrattu avarampi huoneisto ja henkilökuntaa on lisätty, täytyy uusia huonekaluja ja muuta konttorikalustoa hankkia, mistä kaikesta on laskettu olevan kustannuksia 8,500 markkaa.

Rkamari on havainnut puheena olevan menon välttämättömäksi, varsinkin kun vaivashoitotyö eritoten Sörnäsissä kasvamistaan kasvaa sekä samassa määrin hyvän ja riittävän kansliakaluston tarve osottautuu tuntuvaaksi. Kri oli katsonut olevan antaminen asianomaisten tehtäväksi toimittaa ostokset, jotka olivat ehdottomasti tarpeelliset ja päivä päivältä kävivät kalliimmiksi. Edellyttäen Kvston hyväksyvän tämän toimenpiteen ehdottaa Kri, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi 8,500 markkaa huonekalujen ja muun konttorikaluston hankkimiseksi Sörnäsän vaivashoitokansliaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Rkamarin esitys varain osottamisesta erään Kulkutautisairaalalle annetun laskun suoritukseen.

Rkamari mainitsee, että toiminimi Steinmetz & Knetschin Niederwehrenissä tšekäläiselle kulkutautisairaalalle erinäisistä sairaalatarvikkeista antamaa 1,638 Saksan markan laskua ei ole sodan johdosta voitu suorittaa. Toiminimi oli nyttemmin pyytänyt suoritusta, lukien saamiselleen hiukan korkoakin. Lasku, joka on pantu Krin kirjelmän oheen, on sairaalassa hyväksytty, ja asianomaisen ilmoituksen mukaan ei tavaran toimitusta vastaan ole ollut mitään muistuttamista, minkätähden laskun suoritusta ei enää käy viivyttäminen. Kun tarkoitukseen ei kuitenkaan ole käytettävänä määrärahaa, esittää Rkamari, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi tarkoitukseen tarvittavat varat.

V. V.:

Puolletaan summa laskettuna likimäärin 2,250 markaksi osotettavaksi Vston käyttövaroista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Rkamarin esitys varain osottamisesta ylimääräisten työvoimain palkkaamiseksi Majoitustalautakuntaan.

Majoitustalautakunta oli Rkamarille ilmoittanut Lautakunnassa olevan tarpeen ylimääräisiä apulaisia, sen johdosta että Komendanttihallituksen aikaisemmin järjestämä majoitusosasto oli lopettanut toimintansa ja luontoismajoituksen osottaminen saksalaiselle sotaväelle oli jätetty Lautakunnan tehtäväksi. Lautakunta, joka jo oli avukseen saksalaisten upseerien majoituksessa ottanut Komendanttihallitukseen aikaisemmin samaa tarkoitusta varten asetetun kanslia-apulaisen samasta palkkiosta, minkä hän siellä oli saanut eli 550 markasta kuukaudessa, sekä

lisäksi kielenkääntäjän, oli esittänyt, että se näiden lisäksi saisi palvelukseensa ottaa saksankieltä taitavan miesapulaisen majoitusmestarille ja että näitä tarkoituksia varten osotettaisiin 1,500 markkaa kuukaudessa eli 600 markkaa miesapulaiselle, 350 markkaa kielenkääntäjälle ja 550 markkaa majoitusapulaiselle. Jos tämä ehdotus hyväksytään, tarvitaan elokuulta tarkoitukseen 900 markkaa sekä syys—joulukuulta kultakin 1,500 markkaa, joten koko menomäärä tänä vuonna nousee 6,900 markkaan.

Rkamari, joka on havainnut Majoituslautakunnan työvoiman lisäämisen nykyolojen vaatimaksi, esittää, että Kvsto kuluvan vuoden jäljellä olevaksi ajaksi käyttövaroistaan osottaisi 6,900 markkaa ylimääräisen työvoiman palkkaamiseksi Majoituslautakuntaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 7.

Maist:n kirjelmä ynnä Senaatin Sota-asiaintoimituskunnan kirjelmä saksalaisen sotaväen majoitusta koskevasta asiasta.

Kirjelmässä 2/8 1918 on Senaatin Sota-asiaintoimituskunta, viitaten 19/1 1876 annettuun Majoitusohjesääntöön sekä niihin vaikeuksiin ja siihen viivytykseen, jota saksalaisen sotaväen, eritoten upseeriston, majoitus on kohdannut, käskenyt Maistraatin ryhtyä tehokkaisiin toimenpiteisiin majoituksen asetustenmukaiseksi suorittamiseksi viivyttelämättä, jota varten Majoituslautakunnan työvoimia olisi lisättävä ja sen kanslian virka-aikaa pitennettävä. Edelleen lausutaan että, koska nykyaikaa täytyy pitää sota-aikana, olisi majoitusrasitus kokonaan Helsingin kaupungin kustannettava.

Antamassaan lausunnossa Rkamari huomauttaa, että Majoituslautakunnan kanslia on viime elokuun alusta lähtien pidetty avoinna klo 10—12 a. p. ja 2—4 i. p., minkä ohessa Kri viittaa kansliahenkilökunnan lisäämiseksi ryhdyttyihin toimenpiteisiin (*lähinnä edellinen asia esityslistassa*). Mitä taas tulee majoitusrasituksen jakamiseen valtion ja kunnan kesken, ei Krilla ole ollut aihetta tässä yhteydessä lausua mieltänsä, koska Kri, joka Kvston määräyksestä on ryhtynyt hankkimaan kaikinpuolista selvitystä mainittuun asiaan, kohdakkoin antaa siitä lausuntonsa. Edellä lausutun johdosta Kri esittää, ettei edellä mainittu Sota-asiaintoimituskunnan kirjelmä aiheuttaisi toimenpidettä.

V. V.:

Kvsto päättäne Maistraatille ilmoittaa toimenpiteistä, joihin on ryhdytty Majoituslautakunnan työvoiman lisäämiseksi ja sen työajan pitentämiseksi, sekä maininnee, että kysymys majoitusrasituksen jakamisesta on paraikaa kaupunginhallinnon käsiteltävänä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 8.

a) Rkmrin lausunto v. t. kaupunginreviisorin antaman kirjelmän johdosta, joka muun muassa koskee pula-aikana asetettujen johto- eli toimikuntain toimintaa (Pain. asiakirj. N:o 2 vuodelta 1918); ja sen yhteydessä

b) Elintarvelautakunnan esitys korvauksen saamisesta yleisistä varoista kaupungin leivänjakelussa syntyneestä tappiosta.

Kaupungin Elintarvelautakunta on kirjelmässä 22/7:ltä huomauttanut, että sinä aikana, minkä Lautakunta oli hoitanut leivän hankinnan ja jakelun järjestämistä pääkaupungissa, valtion järjestö ei ollut voinut säännöllisesti antaa käytettäväksi kaupungin väestölle tarpeellisia leipäviljamääriä. Niinpä oli Lautakunnan useasti ollut valittava joko leivänjakelun väliaikaisen keskeytyksen tai jonkin lisäkeaineen käyttämisen välillä. Lisäkeaineena oli, niinkuin tunnettu, käytetty perunoita, perunajauhoja ja pellavansiemenis. Nämä aineet olivat useassa tapauksessa olleet tuntuvasti kalliimpia kuin jauhot. Jos leivän hinta olisi laskettu raaka-aineiden todellisten kustannusten mukaan, olisi se nousut erittäin korkeaksi, minkä ohessa oli huomattava, että Helsingin kaupungin leivän hinta oli, sen johdosta että Lautakunnalle oli miltei yksinomaan annettu ulkomaalta tuotettua viljaa, ollut monet ajat huomattavasti korkeampi kuin maamme muissa osissa. Kun leivänhinnan tuntuva korotus olisi ollut omansa aikaansaamaan levottomuutta yhteiskunnassa 1917 vuoden lopulla ja 1918 vuoden alussa vallinneissa tukalissa oloissa, ei Lautakunta ollut katsonut voivansa panna lisäkkeitten kalliita kustannuksia yksinomaan kuluttajain maksettavaksi. Kaupungille oli sentähden tämän johdosta koitunut suoranaista tappiota, mistä seikasta Lautakunta oli joka kerta ilmoittanut Kyston Valmisteluvaliokunnalle.

Nämä tappiot olivat syntyneet seuraavissa tapauksissa:

- a) perunajauhoja käytettäessä 1917 vuoden viime kuukausina Smk 159,369: 36;
- b) perunajauhoja ostettaessa 4 markasta kilo 1918 vuoden alkukuukausina Smk 819,842: 39.

Viimeksi mainittuun erään nähden huomauttaa Lautakunta seuraavaa:

Viime helmikuun 4 päivänä päätti Elintarvelautakunta ottaa haltuunsa kaupungissa olevat, valtion aikaisemmin takavarikoimat perunajauhovarastot, yhteensä yli 300,000 kilon. Tuohon aikaan ei kuitenkaan vielä ollut perunajauhojen luovutushintaa määrätty. Säännöllisten olojen vallitessa olisi Lautakunta voinut pyytää Hallitusta määräämään luovutushinnan, mutta hyvin tunnetuista syistä ei tämä ollut mahdollista viime helmikuulla, vaan täytyi Lautakunnan, joka silloisissa vaikeissa oloissa itsenäisesti hoiti kaupungin elintarveasioita, määrätä mainittu hinta. Hintaa määrättäessä otettiin huomioon, että se mikäli mahdollista vastaisi myyjäin omaa hintaa, mutta ettei se saisi nousta niin korkeaksi, että se kohtuuttomasti korottaisi leivän hintaa. Tämän mukaisesti määrättiin luovutushinnaksi 4 markkaa kilolta, vaikka useat kauppiaat olivat ilmoittaneet vaativansa 7 markkaa ja enemmänkin. Mainittuun aikaan myytiin jauhoja leipomoille keskimäärin 2 markasta kilo ja samasta hinnasta päätti Elintarvelautakunta niille myydä perunajauhotkin.

Senaatin Elintarvetoimituskuntaan viime kesäkuun 15 päivänä antamassaan kirjelmässä oli Elintarvelautakunta anonut, että se Senaatin toimesta vapautettaisiin maksamasta mainituista perunajauhoista niiden hankkijoille enempää kuin 4 markkaa kilolta. Toistaiseksi ei tähän kirjelmään ole vastausta saapunut, minkätähden edelleen on mahdollista,

että Lautakunnan täytyy maksaa enemmän kuin 4 markkaa kilolta, joten tappio tulisi vieläkin suurempi.

c) pellavansiemeniä käytettäessä touko- ja kesäkuulla 66,000 markkaa.

Kun tämä tappio on johtunut siitä, ettei valtion järjestö ole voinut Helsingin kaupungille hankkia Hallituksen vahvistamiin leipäannoksiin tarvittavia viljamääriä, ja kun elintarveolojen järjestely perustuu siihen, että valtio on ottanut huolekseen ja vastaa hankinnasta, ehdottaa Elintarvelautakunta

että Kaupunginvaltuusto Senaatilta anois yleistä varoista maksettavaksi Elintarvelautakunnalle korvausta Smk 1,045,212: 25 leivänjakelussa vuonna 1917 ja 1918 syntyneestä tappiosta.

Rkmri huomauttaa että, vaikka ne seikat, joiden Elintarvelautakunta mainitsee aikaansaaneen puheena olevan vajauksen, lienevät kiistämättömät, näyttää tulokseen kuitenkin myös jossain määrin vaikuttaneen se eristetty asema, mikä Elintarvelautakunnalla samoin kuin erinäisillä muillakin tilapäisillä toimikunnilla edelleen on kunnallishallinnossa. Ettei tällainen järjestys voi olla kaupungin edun ja parhaan mukainen, siitä oli Rkmrillä ollut tilaisuus huomauttaa v. t. kaupunginreviisorin esittämään muistutusten johdosta ^{10/1} kuluvana vuonna antamassaan lausunnossa, (*Kvston pain. asiakirj. N:o 2 vuodelta 1918*) jota Vsto ei vielä ole käsitellyt. Ne syyt, mitkä Kri silloin mainitsi sen käsityksen tueksi, että mainittujen toimikuntain toiminta olisi saatettava läheisempään yhteyteen kaupungin vakinaisen hallinnon kanssa, näyttävät ajan oloon ainoastaan lisääntyneen, eikä Kriitä ole voinut jäädä huomaamatta, että tätä sen käsitystä tukee sekin pitkälle menevä vapaus kaupungin varain käyttämisessä, jota Elintarvelautakunta on esillä olevassa tapauksessa noudattanut. Samalla kun Rkmri toistaa esityksensä, että asetettaisiin valiokunta selvittämään kysymystä näiden tilapäisten toimikuntain alistamisesta kaupungin vakinaisen rahavalvonnan alaiseksi, ehdottaa Kri lisäksi, että Revisionikonttori saisi tehtäväkseen toimittaa Elintarvelautakunnan ja sen alaisten konttorien taloudellisen hallinnon tarkastuksen. Elintarvelautakunnan esitykseen korvauksen hankkimisesta valtiovaroista on Kri katsonut voivansa yhtyä.

Rkmri esittää, että Kvsto päättäisi

antaa Revisionikonttorin tehtäväksi toimittaa Elintarvelautakunnan ja sen alaisten konttorien taloudellisen hallinnon tarkastuksen; sekä

Suomen Senaatilta anoa yleistä varoista Elintarvelautakunnalle maksettavaksi korvausta Smk 1,045,212: 25 leivänjakelussa vuosina 1917 ja 1918 syntyneestä tappiosta.

V. V.:

V. t. kaupunginreviisorin kirjelmässä kajottuun kysymykseen pula-aikana asetettujen johto- ja toimikuntain toiminnasta näyttää, siihen katsomatta että kaupungin kassa- ja tililaitoksen uudestijärjestämiskysymystä ei vielä ole loppuun käsitelty, olevan kiinnitettävä huomiota ja toimenpiteisiin ryhdyttävä muutoksen aikaansaamiseksi siihen asemaan, missä kaupungin vakinaisesta keskushallinnosta syrjässä työskentelevät laitokset nykyään ovat. Elintarvelautakunnan edellä kerrotun esityksen johdosta annetussa Krin lausunnossa esitetyt näkökohdat valiokunnan mielestä vaativat, että Krin lausunnossa (*Pain. asiakirj. N:o 2 vuodelta 1918*) ehdotettuja toimenpiteitä ei ole jätettävä raukeamaan.

Valiokunta sentähden ehdottaa, että Kvsto päättäisi

hyväksyä Rkmrin mietintöön (*Pain. asiakirj. N:o 2 vuodelta 1918*) liittyvät ponnet; sekä

puheena olevan valiokunnan jäseniksi valita herrat Häggmannin, Soinin ja Lerchen.

Mitä sitten b) kohdalla olevaan Elintarvelautakunnan esitykseen tulee, hyväksynee Kvsto siihenkin nähden Rkmrin ponnet, eritoten mikäli Elintarvelautakunnan hallinnon tarkastusta koskee, varsinkin kun Revisionikonttorin tulee johtosääntönsä mukaisesti tarkastaa m. m. itsenäistenkin konttorien tilit.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 9.

Jatkokäsittelyyn 10/9 1918 pidetystä kokouksesta: Rkmrin kirjelmä Krin avonaiseksi julistettua avustavan sihteerin virkaa koskevine hakukirjoineen.

Edellä mainittua virkaa ovat määrääjän kuluessa hakenneet yhteiskoulunopettaja Aimo Rafael Ervasti, fil. kand. Richard Liukkonen ja fil. lis. Hugo Tauno Salonen. Hakijan ansioihin nähden käy asiakirjoista ilmi seuraavaa:

yhteiskoulunopettaja Aimo Rafael Ervasti on syntynyt 1876, suorittanut ylioppilastutkinnon ja yliopistossa tutkinnot historiassa, suomenkielessä y. m. kandidaattitutkintoa varten. Syksystä 1906 lähtien historian suomenkielen ja uskonnon opettaja Haminan suomalaisessa yhteiskoulussa, joka toiminta on arvosteltu hyväksi. Haminan kaupunginvaltuuston sihteeri 1/10:stä 1909 lähtien sekä Rkmrin jäsen 1911—17, josta kunnallisesta toiminnasta on annettu erittäin kiittävät arvostelut. Myöskin hakijan toiminta Haminan sanomalehti- ja kirjapaino-osakeyhtiön puheenjohtajana ja taloudenhoitajana 1909 12 on hyväksi arvosteltu. Toiminut Haminan Lehden avustajana ja ajoittain toimittajana. Haminan holhouslautakunnan ja kansakoulujohtokunnan jäsen vuodesta 1914;

fil. kand. Richard Liukkonen on syntynyt 1881, päässyt Jyväskylän seminaarista 1904, suorittanut ylioppilastutkinnon 1912, filosofian kandidaattitutkinnon 1916 arvosanalla laudatur pohjoismaiden historiassa, kuunnellut opetusta suomalaisessa normaalilyseossa, suorittanut kasvatusopin tutkinnon 1918, palvellut kaksi vuotta nimismiehen konttorissa ja viisi vuotta likeyrityksessä, toiminut kolme vuotta kansakoulunopettajana Sulkavalla ja vuodesta 1907 kansakoulunopettajana Helsingissä sekä kanslia-apulaisena paraikaa jatkuvassa vankien kuulustelussa;

fil. lis. Hugo Tauno Salonen on syntynyt 1882, ylioppilas 1900, fil. kand. arvosanalla laudatur filosofiassa 1903, fil. lis. 1915 arvosanalla laudatur venäjänkielessä sekä approbatur kreikankielessä ja filosofiassa, julkaissut yliopistollisen väitöskirjan „Die Landschaft bei Turgenjeff“, suorittanut kasvatusopintutkinnon 1916 sekä tutkinnon saksan ja englannin kielessä, kuunnellut opetusta normaalilyseossa 1903—04, Viitasaaren yhteiskoulun johtajana ja erinäisten aineiden opettajana 1906—07, samoin Pietarin suomalaisen yhteiskoulun 1907—08, venäjänkielen lehtori Vaasan suomalaisessa lyseossa 1908—11, samoin Turun suomalaisessa klassillisessa lyseossa 1916—18. Valmistunut kauppakoulun opettajaksi ja opiskellut ulkomaisissa korkeakouluissa.

Rkmri huomauttaa että, koska hakijat Liukkonen ja Salonen eivät ole näyttäneet olevansa perehtyneitä kunnalliseen työhön eivätkä heidän edellytyksensä ylipäättään näy tarjoovan varmoja takeita siitä, että he voivat tyydyttävästi hoitaa sihteerintointia, on hakijoista jäljellä ainoastaan Ervasti, joka monivuotisella hyödyllisellä toiminnalla Haminassa on saavuttanut tarpeellisen tiedon ja kokemuksen kunnallisissa toiminna ja tiettävästi

täydellisesti hallitsee molemmat kotimaiset kielet. Vaikkakin hänen työnsä Haminassa on suoritettu paljon vaatimattomammassa oloissa kuin mitä pääkaupungissa on laita, pitää Rkmri häntä kuitenkin virkaan pätevänä ja esittää, että Kvsto päättäisi

valita hakija Aimo Rafael Ervastian avustavaksi sihteeriksi Helsingin Rahatoimikamariin lokakuun 1 päivästä lähtien.

V. V.:

Kvsto täyttäneen viran toimittamalla vaalin suljetuin lipuin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Ervasti.

N:o 10.

Rkamarin esitys lisämäärärahan myöntämisestä Rktn apulaiskassanhoitajan palkkaamiseksi.

Sittenkun Rkonttorin apulaiskassanhoitaja Gösta Ringqvist oli ilmoittanut eroavansa toimestaan kuluvaan syyskuun 16 päivänä, oli Rkamari käskenytt Rkonttorin antaa lausunnon viran edelleen hoidattamisesta. Tämän johdosta oli konttori esittänyt viransijaisen asettamista sekä samalla ilmoittanut, ettei ollut mahdollista saada pätevää hahijaa yksinomaan virkaan liittyvillä palkkaehdoilla, mutta että Kvston kalliinajanlisäysvaliokunta oli antanut toiveita kalliinajanlisäyksen saamisesta viranpitäjälle, vaikkei sitä tavallisesti myönnetä viransijaisille. Kun sellainen menettely Rkamarin mielestä ei kuitenkaan olisi aivan sopiva, koska se olisi omansa aikaansaamaan haitallisen ennakkopäättöksen viransijaisten palkkaukseen nähden, ja kun Kvsto oli aikaisemmin saman laatuisessa tapauksessa hyväksynyt toisen keinon, nimittäin myöntänyt tilapäisen kalliinajanlisäystä vastaavan palkkionkorotuksen, oli Kri, jonka mielestä asia oli erittäin kiireellistä laatua, viransijaisuutta avonaiseksi julistaessaan maininnut palkkaeduiksi 700 markkaa kuukaudessa, mistä palkkaussääntöön oli merkitty 500 markkaa, ja taas ylijäämä, joka vastasi virkaan liittyvää kalliinajanlisäystä vähimmän elatusvelvollisuuden mukaan, oli osotettava erityisenä määrärahana, joka 15/9:sta 1918 lukien vuoden loppuun on 700 markkaa. Rkamari sentähden ehdottaa, että Kvsto Krin toimenpiteen hyväksyen päättäisi käyttövaroistaan osottaa 700 markkaa 200 markan kuukausierinä lisättäväksi kuluvaan vuoden menosäännössä Rkonttorin apulaiskassanhoitajaa varten olevaan palkkaussääntöön.

V. V.:

Rkamarin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 11.

Rkamarin esitys määrärahan osottamisesta Fjälldalin kansakoulun sähkövalaistuksen täydentämiseksi.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan anottua, että sähkövalo johdettaisiin Fjälldalin kansakoulun kahteen koulusaliin, eteiseen ja yhteen asuinhuoneeseen, joissa tähän asti on käytetty petrolivalaistusta, ja sähkölaitoksen laskettua työstä olevan kustannuksia 2,700 markkaa, on Rkamari, koska työ on ehdottomasti suoritettava aivan ensi tilassa, mutta määrärahaa tarkoitukseen ei ole, esittänyt, että Kvsto käyttövaroistaan osotaisi 2,700 mk Fjälldalin kansakoulun sähkövalaistuksen täydentämiseen.

V. V.:

Myönnettäneen.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 12.

Rkamarin kirjelmä Helsingin avonaiseksi julistettua satamakapteeninvirkaa koskevine hakukirjoineen.

Edellä mainittua virkaa ovat säädetyn hakuajan kuluessa hakeneet merikapteenit I. A. Jokinen, A. I. Lindfors, C. V. Nygren, A. von Schrowe, F. O. Sjöman ja W. Sucksdorff. Hakukirjoista käy selville seuraavaa:

1) *Jokinen, Ilmari Aleksander*, on syntynyt 1878, käynyt Helsingin realikoulun; ensimmäinen perämies 1902, merikapteeni 1905 67 äänellä 80:stä; opiskellut kieliä y. m. Saksassa ja Venäjällä; fregattilaiva Glenardin päällikkö 1906—09, Eläköön laivan perämies 1910—11, aliluutnantti luotsilaitoksessa 1910, Mareograf laivan päällikkö 1911—12; toiminut Suomen Höyrylaivaosakeyhtiön palveluksessa 1912—18, nykyään Eläköön laivan päällikkö; panee oheen todistuksen ruotsin, suomen, englannin, saksan ja venäjän kielen taidosta sekä merenkulkuhallituksen johtajan, vapaaherra G. Wreden henkilökohtaisen puoltosanan.

2) *Lindfors, Arthur Ivar*, on syntynyt 1862, käynyt ruotsalaisen normaalilyseon; ensimmäinen perämies 1889, merikapteeni 1892 67 äänellä 80:stä; fregattilaiva Casshierin päällikkö 1893—94, Astrean ensimmäinen perämies 1893—96, höyrylaiva Expressin päällikkö 1896, sittemmin Norra Finlandin, Vellamon ja Ariadnen päällikkö; on järjestänyt Helsingin merikunnan ja on nykyään Helsingin sotasataman v. t. päällikkönä; panee oheen todistuksen ruotsin, suomen, englannin, ranskan ja saksan kielen taidosta; on käynyt useissa ulkomaiden satamakaupungeissa ja valvonut laivarakennustöitä.

3) *Nygren, Carl Viktor*, on syntynyt 1876; merikapteeni 1906 67 äänellä 80:stä; kolme vuotta fregattilaiva Grace Harwardin päällikkönä, samoin 1908—10 koululaiva Fennian päällikkönä, oltuaan saman laivan ensimmäisenä perämiehenä 1906—08; nykyään avustavasatamakapteeni Helsingissä; on hoitanut Helsingin satamakapteenin virkaa heinä- ja elokuun 1918; panee hakemuksensa oheen todistuksen ruotsin, suomen, englannin ja venäjän kielen taidosta.

4) *von Schrowe, Akseli*, on syntynyt 1857; luutnantti, v. t. reservikomppanian päällikkö 1892; venäjän kielen opettaja Kemian yhteiskoulussa 1897—99; panee hakemuksensa ohteen todistuksen ruotsin ja suomen kielen taidosta.

5) *Sjöman, Frans Oskar*, on syntynyt 1874; merikapteeni 1900; höyrylaiva Cicilian ensimmäinen perämies 1901—02, samaten höyrylaiva Balticin 1902—03; tullihöyrylaiva Nordvaktin päällikkö 1903; tullihöyrylaivan Auran päällikkö 1908—13; vuodesta 1913 Hangon satamakapteenina; taitaa ruotsia, suomea, englantia ja venettä.

6) *Sucksdorff, Ernst Voldemar*, on syntynyt 1870, käynyt viisi luokkaa ruotsalaista normaalityttöä; ensimmäinen perämies 1892, merikapteeni 1895 59 äänellä 80:stä; kuljettanut parkkilaiva Mainiota 1895—96 ja Hellasta 1897—1902; v. t. opettaja Helsingin merikoulussa 1900; kuljettanut laivoja Wodoleg ja Georgkipia 1903—1904; ensimmäisenä perämiehenä höyrylaivalla Hermes 1905, Saga 1906—12 ja Trio 1903—14; nykyään sotasatamakonttorin päällikkönä.

Valitessaan näiden hakijain välillä oli Rkamari yksimielisesti katsonut voivansa tehdä seuraavan ehdotuksen:

- 1) kapteeni I. Jokinen
- 2) kapteeni A. Lindfors
- 3) kapteeni W. Suckdorff

Se, seikka että Rkamari oli asettanut hakija Jokisen hakija Lindforsin edelle ja halunnut hänelle antaa puoltosanansa, johtui etupäässä siitä, että ensinmainittu oli parhaassa iässä ja näytti hyvin sopivalta tarmokkaasti ja kunnokkaasti hoitamaan virkaa.

Asiaa esiteltäessä oli jäsen Estlander esittänyt sen mielipiteen, ettei satamakapteenin virka olisi tällä kertaa vakinaisesti täytettävä, vaan olisi kapteeni Jokinen määrättävä virkaa hoitamaan, kunnes kysymys satamahallituksen perustamisesta ja ylipäätään satamäkysymysten järjestämisestä oli ehditty ratkaista. Krin muut jäsenet olivat kumminkin olleet sitä mieltä, että kaupungin virastoissa ja viranomaisissa nykyään vallitsevaa viransijaisuusjärjestelmää olisi mikäli mahdollista vältettävä ja satamakapteenin virkaan vihdoin saatava asiaa harrastava ja tarmokas henkilö. Mikään ei estäisi tarpeen vaatiessa uudesti järjestämästä satamakapteenin virkaa, koska se oli julistettu avonaiseksi sillä nimenomaisella ehdolla „että virkaan valitun tulee alistua niihin voimassa olevan johtosäännön muutoksiin, jotka ehkä määrätään“. Niinikään oli huomattava, että satamakapteeni samoin kuin useimmat muutkin kaupungin toimihenkilöt asetetaan kuusikuukautisen irtisanomisen ehdolla. Kunnalla oli siis vapaat kädet, siinäkin tapauksessa että satamakapteenin virka nyt täytettiin vakinaisesti eikä vaalin ensinkään tarvinnut estää satamahallituksen ajankäytön kehittämistä. Rkamari sentähden esittää, että Kvsto ptättäisi hakijoista Helsingin satamakapteeniksi valita v. t. satamakapteenin I. A. Jokisen.

V. V.:

Valiokunta, joka satamakapteenin viran vakinaiseen täyttämiseen nähden asettuu samalle kannalle kuin Rkamari, ehdottaa viran täytettäväksi sillä ehdolla, että valittu alistuu sekä mahdollisesti toimeenpantaviin voimassa olevan johtosäännön muutoksiin että myös vastaaviin palkkausperustuksen muutoksiin, sekä kuusikuukautisen irtisanomisen ehdolla.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Lindfors, *merk.*

N:o 13.**Rkamarin esitys lisäyksen myöntämisestä raatihuoneen siivoamis- y. m. määrärahaan.**

Raatihuoneen taloudenhoitaja oli Rkamarille ilmoittanut, että mainitun rakennuksen siivoojatarhen palkkausmääräraha oli täytynyt kuluvana vuonna ylittää 5,080 markalla, syystä että taloudenhoitajan, jonka oli tullut kalliinajanalisäysvaliokunnan ohjeen mukaan toistaiseksi järjestää palvelijaston palkkaus, oli täytynyt myöntää kalliinajanlisäystä kaikille siivoojattarille, kun nämä eivät saa kalliinajanlisäystä. Raatihuoneen siivoamista, lattiain pesua ja sekalaisia menoja varten on 10,020 markan vuosimääräraha. Kun palkkain korotus nykyisen kalliin ajan vallitessa ei ole ollut vältettävissä, esittää Kri, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi 5,080 markan lisäyksen puheenaolevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.**Rkamarin kirjelmä Liikennekonttorin avonaiseksi julistettua nuoremman konttorikirjurin virkaa tarkoittavine hakukirjoineen.**

Edellä mainittua virkaa hakevat Liikennekonttorin ylimääräinen konttoriapulainen, neiti Elin Konsin ja eräs Ernst Breyer niminen henkilö.

Hakija Breyer ei ole hakemukseensa liittänyt minkälaisia henkilötietoja eikä todistusta aikaisemmin hoitamastaan virasta.

Neiti Konsin on syntynyt 1874, käynyt tyttökoulun sekä palvelut ylimääräisenä konttoriapulaisena Liikennekonttorissa vuodesta 1911, ollen vuosittain lyhyen aikaa hoitanut kassanhoitajan tointa. On saanut hyvän arvosanan liikennekamreerilta.

Rkamari yhtyy Liikennekonttorin lausuntoon, että hakija Breyer ei voi tulla kysymykseen epätäydellisten hakukirjain vuoksi, minkätähden Kri ehdottaa, että Kvsto, katsoen toisen hakijan, neiti E. Konsinin, hyväksi arvosteltuun virantoimitukseen Liikennekonttorissa, nimittäisi hänet nuoremmaksi konttorikirjuriksi kaupungin Liikennekonttoriin.

V. V.:

Kvsto toimittanee vaalin.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Konsin.

N:o 15.

Rkmrin lausunto herra Julius Tallbergin tarjouksesta luovuttaa kaupungille osa Drumsön saarta (Pain. asiakirj. N:o 23 vuodelta 1918).

V. V.:

Kvsto tehnee päätöksensä Rkmrin lausunnon mukaisesti.

Kvsto:

Asia pantiin pöydälle ensi kokoukseen ja V. V. hankkisi selvitystä erinäisiin keskustelussa esitettyihin uusiin seikkoihin.

N:o 16.

Vaivaishoitohallituksen esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä venäläisen sotaväen tilaaman, Oulunkylän ja Kunnalliskodin välisen kapearaiteisen radan takaisin hankkimiseksi.

Vaivaishoitohallitus ilmoittaa että, sittenkun venäläiset sotilasviranomaiset olivat otaneet haltuunsa Kunnalliskotia varten rakennetun, Oulunkylän asemalta lähtevän raitiotien, oli Kvsto myöntänyt varoja niiden menojen suoritukseen, joita johtui siitä ettei, mainittua raitiotietä enää voitu käyttää Kunnalliskodin tarpeisiin.

Kun Kunnalliskodille kuitenkin on koitunut suuria vaikeuksia poltopuiden ja muiden tarveaineiden kotiin kuljettamisesta eivätkä tarkoitusta varten ostetut kaksi hevosta riittä suorittamaan niitä ajotöitä, mitkä raitiotie välitti, oli herännyt kysymys yhden lisähevosen ostamisesta. Vaivaishoitohallitus oli kuitenkin ensin halunnut esittää, eikö Kunnalliskoti voisi Kvston myötävaikutuksella saada takaisin kapearaiteista rautatietänsä, joka siihen kuuluvine kaatovaunuineen lienee Malmin aseman läheisyydessä.

Rkamari, joka on asiassa tiedustellut kaupungin yleisten töiden hallituksen mieltä, huomauttaa, että kaupunginarkkitehti, jonka toimeksi Hallitus oli antanut koettaa saada mainitun raitiotien vaunuineen takaisin, oli Hallitukselle kirjallisesti ilmoittanut, että tarkkoja tutkimuksia oli toimeenpantu tarkoitukseen hankitun poliisimiehen avulla, mutta että raitiotietä vaunuineen ei ollut voitu hankkia takaisin, sillä se oli viety Venäjälle. Samalla oli Hallitus maininnut että, jos uudet raiteet lasketaan käyttämällä kaupungin varastossa olevia rakennusaineita, olisi siitä kutannuksia 82,000 markkaa, jota menoerää Hallituksen mielestä hyvin käy puolustaminen, koska siitä ei ole suurempaa korkotappiota kuin puolet yhden hevosen nykyisistä vuotuisista elatuskustannuksista.

Edelleen mainitsee Rkamari ryhtyneensä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin saadakseen arvionmukaisen korvauksen mainitusta raitiotiestä, vaikka tulos näyttää sangen epävarmalta. Uusien raiteiden laskeminen Oulunkylästä Kunnalliskotiin olisi tarpeellinen ja kaupungille taloudellisestikin edullisempi kuin yksinomaan hevosten käyttäminen kuljetuksissa. Rakennuskonttorista saapuneen ilmoituksen mukaan onkin työ jo aloitettu Rkamarin toimesta.

Rkamari esittää, että Kvsto päättäisi hyväksyä Krin edellä kerrotun toimenpiteen minkä johdosta kaupungin yleisten töiden Hallitus on saanut toimekseen käyttämällä kaupungin varastossa olevia työaineita rakentaa kapearaiteisen raitiotien Oulunkylästä Kunnalliskotiin, sekä käyttövaroistaan osottaisi tarkoitukseen 82,000 markkaa.

V. V.:

Kvsto myöntyne Rkamarin esitykseen.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 17.

Vaivashoitohallituksen puheenjohtajan, prokuraattori Lorenzo Kihlmanin luopuminen mainitusta toimesta.

Prokuraattori Kihlman, joka ^{24/4} 1917 valittiin Vaivashoitohallituksen puheenjohtajaksi mainitun vuoden loppuosaksi ja jonka kunnallislain väliaikaisesta soveltamisesta ^{29/7} 1918 annetun lain johdosta tulee hoitaa toimensa kuluvan vuoden loppuun, ilmoittaa luopuvansa mainitusta tehtävästä, koska hänen virkatoimintansa maamme ulkopuolella estää häntä siinä edelleen pysymästä.

V. V.:

Kvsto hyväksynee luopumisen sekä valinnee Vaivashoitohallituksen puheenjohtajaksi ylitirehtööri Bruno Wilhelm Breitholtzin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 18.

Ruotsinkielisten kansakoulujen Johtokunnan esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä erinäisten sotaväen käytettävänä olevain kouluhuoneistojen tyhjentämiseksi.

Kansakoulujohtokunta ilmoittaa, että ruotsinkielisten kansakoulujen huoneistot kansakoulutaloissa Annankatu N:o 30 ja Eläintarhankatu N:o 7 edelleen ovat suomalaisen ja saksalaisen sotaväen hallussa, minkä johdosta lukuisille ruotsinkielisille kansakoululoukille ei ole voitu hankkia täysin sopivia huoneistoja, minkä ohessa koulutyö oli vaikeutunut, sen johdosta ettei kaikkien luokkain käytettävänä ole ollut vuosien kuluessa koottua sekä toistaiseksi ullakoilla ja muissa säilytyshuoneissa säilytettyä opetusvälineistöä. Kun lasten opetus tästä suuresti kärsii, esittää johtokunta, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin edellä mainittujen kahden huoneiston saattamiseksi mahdollisimman pian kansakoulujen käytettäväksi.

Rkamari ilmoittaa Senaattiin lähetetyssä kirjelmässä anoneensa nopeisiin toimenpiteisiin ryhtymistä kansakoulujohtokunnan ehdottamaan suuntaan.

V. V.:

Asia ei nykyään aiheuttane muuta toimenpidettä Vston puolelta.

Kvsto:

Päätettiin tehdä Senaattiin alistus asiasta.

N:o 19.

Suomenkielisten kansakoulujen Johtokunnan ilmoitus johtokunnan puheenjohtajan sekä taloudenhoitajan ja sihteerin vaalista.

Kokouksessaan ^{2/9} 1918 on johtokunta vastikään alkanutta työvuotta varten valinnut puheenjohtajaksi fil. tri P. A. Heinriciuksen sekä taloudenhoitajaksi ja sihteeriksi protokollasihteerin Karl Malinin.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 20.

Sosiaalilautakunnan esitys Häätäpukomitean toimikauden pitentämisestä.

Kokouksessaan 6/9 1918, jolloin kunnan työnvälitystoimiston johtokunta oli ollut edustetuna, oli Sosiaalilautakunta käsitellyt kysymystä, olisiko ensi talvikaudeksi asetettava kunnallinen häätäpukomitea, ja oli mainitussa kokouksessa käynyt selville, että työttömäin luku nykyään on niin suuri, että kunnan aloittamaa toimintaa työnpuutteen lieventämiseksi olisi jatkettava. Tämän johdosta Sosiaalilautakunta ehdottaa, että Kvsto pitentäisi viime syksynä asettamansa häätäpukomitean toimikauden talvikaudeksi 1918—1919.

Nojaten Kvston 25/2 1913 tekemään päätökseen toiminnan järjestämisestä työttömyyden aikaansaaman hädän lieventämiseksi esitti Sosiaalilautakunta 28/7 1917 asetettavaksi kunnallisen häätäpukomitean. Kokouksessaan 18/9 1917 Kvsto hyväksyi Sosiaalilautakunnan ehdotuksen.

Saatujen tietojen mukaan on Häätäpukomitean kokoonpano seuraava:

Puheenjohtaja: *everstiluutnantti O. Ehrström*, Kvston valitsema 18/9 1917.

Jäsenet: *filtri Jenny af Forselles*, pankinjohtaja F. Hallion varajäsen, Kvston valitsema 18/9 1917,

neiti Eva Somersalo, Sosiaalilautakunnan edustaja, varamies prokuristi C. F. Fagerholm,

rakennusmestari V. E. Ekman, Vaivaishoitohallituksen edustaja, varamies opettajatar Sofia Streng,

rouva Seidi Svendelin, Työnvälitystoimiston edustaja, varamies herra A. H. Karvonen, *toimittaja Emil Forsgren*, Suomalaisen työväenliiton edustaja, varamies kivityöntekijä P. Kanerva,

rääti E. A. Peltonen, Helsingin työväenyhdistyksen edustaja, varamies kivityöntekijä T. Pietikäinen,

kirkkoherra K. V. Hurmerinta, ensin Yleisen apukomitean edustaja ja sitten tämän komitean hajaannuttua Häätäpukomitean jäsen Kvston 4/6 1918 tekemän päätöksen mukaan,

professori Mikko Heikinheimo samoin kuin edellinen,

kirkkoherra Kullervo Ilmonen, Kaupunkilähetyksen edustaja,

diakonissa Elin Sohlman, Kaupunkilähetyksen edustaja,

herra R. A. Wahlström, Pelastusarmeijan edustaja,

rouva Elin Holmberg, Naisjärjestöjen häätäpukomitean edustaja, varajäsen rouva Karin Boisman,

arkkitehti Albert Nyberg, Rahatoimikamarin valitsema,

puuseppä Kaarlo R. Heinonen, Kvston valitsema 25/4 1917,

herra Björklund, Perustuslaillisen työväenyhdistyksen edustaja, Kvston valitsema Häätäpukomitean ehdotuksesta 11/6 1918,

rouva Ida Aalle-Teljo, Työväenjärjestöjen eduskunnan edustaja, varajäsen Olga Lagerstam,

herra Heikki Ruusurinne, Työväenjärjestöjen eduskunnan edustaja, varamies Ilmari Kotijärvi, Kvston valitsemat 7/12 1917.

Edellä mainituista jäsenistä oli pankinjohtaja Hallio ilmoittanut olevansa estetty ottamasta osaa komitean toimintaan. Helsingin Työväenyhdistyksen sekä Työväenjärjestöjen eduskunnan edustajat Peltonen, Aalle-Teljo ja Ruusurinne ovat kapinasta lähtien olleet kateissa samoin kuin heidän varamiehensäkin.

V. V.:

Kvsto pitentänee nykyisellä tavalla kokoonpannun Hätäapukomitean toimikauden toiseksi, kunnes olot sallivat sen lakkauttaa, mistä Sosialilautakunnan on Kvstolle ilmoitettava.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 21.

Esitys insinöörinviran perustamisesta Rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosastolle (Pain. asiakirj. N:o 21 vuodelta 1918).

V. V.:

Puheena olevan viran perustaminen olisi valiokunnan mielestä säännöllisten olojen vallitessa perusteltu, mutta valiokunta on kuitenkin sitä mieltä, että nykyinen ajankohta ei ole mainittua toimenpidettä varten sopiva, minkätähden valiokunta ehdottaa esityksen nykyään evättäväksi.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Suomen Senaatin kulkulaitos- ja yleisten töiden toimituskunnan ehdotus Heisingin kaupungin ja Hangon-Hyvinkään radan välisen rautatien koneellisesta tutkimisesta.

Kvstolle osotetussa, 18/7 1918 päivätyssä kirjelmässä Senaatin Kulkulaitostoimituskunta esittää seuraavaa:

Kun työttömyys Helsingissä viime syksynä laajeni siihen määrään, ettei kaupunki suurista uhrauksista huolimatta kyennyt sitä ehkäisemään, ryhtyi Senatin Kulkulaitosten ja yleisten töiden toimituskunta suunnittelemaan uusia yleisiä töitä aikaisemmin käyntiin pantujen lisäksi Helsingin lähistössä. Tällöin otettiin m. m. pohdittavaksi kysymys leveäraiteisen rautatien rakentamisesta Helsingistä jollekin Hangon—Hyvinkään rautatien asemalle. Sittenkun keskustelut, joihin myös otti osaa Helsingin kunnallishallintoon kuuluvia henkilöitä sekä kaupungin liike-elämän edustajia, olivat johtaneet tälle kauan huomion esineenä olleelle rautatiesuunnitelmalle suotuisaan tulokseen, antoi Toimituskunta Rautatiehallituksen tehtäväksi alustavasti käsitellä asiaa. Viime talvena toimitetun

alustavan tutkimuksen ja topografisessa kartassa osotetun suunnan sekä erinäisten liikennenäkökohtain perusteella Rautatiehallitus ehdotti, että rata lähtisi Pitäjänmäen asemalta ja päättyisi Ojakkalan vaihteeseen Hangon radalla. Rata tulisi 34 kilometriä pitkä.

Kapinan puhkeamisen johdosta kuitenkin kaikki muut toimenpiteet keskeytyivät.

Vaikkei kaupungin miespuolisten työntekijäin keskuudessa nykyään vallitse mainittavaa työttömyyttä, voi tilanne jo ensi syksynä tahi talvena helposti muuttua, minkätähden varovaisuus kehottaa jo ajoissa valmistelemaan semmoisia yleisiä töitä, jotka, samalla kun ne ovat hyödyllisiä, voivat tarjota hätäaputyötä.

Kun puheena olevasta radasta nähtävästi tulisi paikallisrata ja sen suurin merkitys olisi siinä, että se alue, mistä Helsingin kaupunki saa ruokatavaroita ja muita tarvikkeita, tuntuvasti laajenisi, varsinkin kun otetaan huomioon Ojakkalan pysäkiltä lähtevän pienemmän yksityisradan vaikutus, sekä kun valtiolla nyttemmin on useita tärkeitä ratoja rakenteilla ja useita muita yleisiä töitä käynnissä, joihin on sidottu sekä yleisiä varoja että valtion palveluksessa olevia teknillisiä työvoimia, ehdottaa Toimituskunta, että Helsingin kaupunki, katsoen suunnitellusta radasta kaupungille koituvaan hyötyyn, päättäisi tutkituttaa Pitäjänmäen asemalta Ojakkalan pysäkille kulkevan ratasuunnan ja laadittaisi radan täydellisen suunnitelman, ja ilmoittaa Toimituskunta samalla hallituksen suostuvan ottamaan puolella määrällä osaa tutkimuksesta ja suunnitelmain laatimisesta aiheutuviin menoihin.

Kaupunginviranomaiset ovat asiasta lausuneet seuraavaa:

Kaupungin asemakaava-arkkitehti ja rakennuskonttorin työpäällikkö huomauttavat että, vaikka kaupungin rakennuskonttorin työvoimat nykyään ovat tyyten käytetyt, on kuitenkin mahdollista sen työvoimilla toimittaa edellämainittu rautatietutkimus, johon kuluisi 3—4 kuukautta päätöksen tekemisestä. Ehdotettuun ratasuuntaan nähden huomautetaan, että Helsingin kaupungille voisi olla suurempaa hyötyä uudesta rautatiestä, jos se lähtisi Rautatiehallituksen suunnittelemalta Fredriksbergin aseman ja Kottbyn pysäkin väliseltä järjestelyratapihalta, joten rata koskettaisi semmoisia kaupungin omistamia alueita, m. m. Domarbyn kartanoa, jotka nykyään eivät ole sopivassa kulkuyhteydessä kaupungin kanssa. Tiedusteltaessa, miten Rautatiehallitus suhtautuisi tällaiseen ehdotukseen, oli ratatirehtööri kuitenkin jyrkästi vastustanut muuta lähtökohtaa kuin Pitäjänmäkeä, koska Fredriksbergin pohjoispuolelle suunniteltu asema on aiottu yksinomaan tavaraliikennettä varten. Lisäksi mainitaan, että useat syyt puoltavat koko ratasuunnan siirtämistä koilliseen ja sen liittämistä Hangon—Hyvinkään rataan Otalammien aseman luona. Tässä tapauksessa radan pituus lyhenisi, rata koskettaisi viljavampia ja taajemmin asuttuja seutuja, mikä seikka ei ole vaillo merkitystä elintarpeiden tuontiin nähden, minkä ohessa Otalampi olisi Ojakkalaa luonnollisempi lähtökohta, jos rataa vastedes jatketaan Pusulaan ja Somerolle. Näiden näkökohtain johdosta kaupungin asemakaava-arkkitehti ja työpäällikkö alistavat, eikö olisi tarpeellista tutkituttaa kaksi tai ehkä kolmekin eri ratasuuntaa, jotta lopullinen suunta voitaisiin helpommin valita. Kahden eri linjan tutkimisesta lasketaan nykyoloissa olevan kustannuksia noin 100,000 markkaa.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli kaikin puolin yhtynyt edellä kerrottuun kaupungin asemakaava-arkkitehdin ja työpäällikön lausuntoon.

Samoin kuin kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkamarikin havainnut Senaatin ehdotuksen ansaitsevan kaikkea huomiota. Vaikkei nykyään näytäkään pakkottavalta järjestää hätäaputyötä ensi talvena eikä myöhäisen vuodenajan johdosta rakennustyötä missään tapauksessa voida aloittaa, ennenkuin kevättalvella, näyttävät ne edut, joita kaupungille koituisi lisääntyneen tuonnin muodossa, siinä tapauksessa että ehdotettu kulkuväylä rakennetaan, hyvin puolustavan sitä että kaupunki ottaa suorittaakseen puolet asian selvityskustannuksista. Varsinkin olisi kaupungille koituva etu kiistämätön, siinä

tapauksessa että rata rakennettaisiin rakennuskonttorin ammattimiesten ehdottamaan suuntaan, joten se koskettaisi kaupungin hiljattain ostamia maa-alueita. Rkamari sen tähden ehdottaa että, jos tutkimus pannaan toimeen, mitä suurinta huomiota kiinnitetäisiin toivomukseen että rata tyydyttäisi kaupungin tarpeita mainitussa kohden. Taloudelliseen puoleen nähden Kri ehdottaa, että Kvsto antaisi kaupungin yleisten töiden Hallituksen käytettäväksi 100,000 markkaa tähän tarkoitukseen sekä käskisi Rkamarin työn valmistuttua ilmoittaa tarvittavan rahamäärän suuruuden ja valtiolta periä sen suoritettavan osan kustannuksista.

Edellä lausutun johdosta Rkamari esittää, että Kvsto päättäisi antaa kaupungin yleisten töiden Hallituksen tehtäväksi heti toimittaa Helsingin kaupungin ja Hangon — Hyvinkään radan välisen leveäraiteisen radan koneellisen tutkimuksen, joka myös käsittäisi sekä Kulkulaitostoimituskunnan mainitseman että Hallituksen ehdottamat suunnat, ollen mitä suurinta huomiota pantava toivomukseen että rata koskettaisi kaupungille kuuluvia maa-alueita; antaa Hallituksen käytettäväksi 100,000 markkaa tarkoitukseen, sekä jättää Rkamarin toimeksi, sittenkun työ on suoritettu, ilmoittaa lopullisesti tarvittavan rahamäärän sekä ryhtyä toimiin valtion kustannusosuuden perimiseksi.

V. V.:

Valiokunta puoltaa Rkamarin ehdotuksen hyväksymistä.

Kvsto:

Rkmarin esitykseen myönnyttiin.

N:o 23.

Esitys erinäisten muutosten tekemisestä voimassa olevaan poliisijärjestykseen (Pain. asiikirj. N:o 22 vuodelta 1918).

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto lähettäisi asian ehdotuksen saamiseksi valiokuntaan, jonka jäseniksi valitaan herrat Söderholm, Sourander ja Öhman.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 24.

Helsingin Eläinsuojelusyhdistyksen anomus lisäyksen myöntämisestä koirain ja kissain tappomäärärahaan.

Hakija mainitsee, että vallitsevan vesikauhun johdosta oli täällä täytynyt lopettaa paljon enemmän koiria ja kissoja kuin oli edellytetty silloin kuin yhdistykselle viime vuonna budjetinjärjestelyn myönnettiin 1,500 markkaa pidätettyjen kodittomien koirain ja kissain hoitoa ja tuskatonta lopettamista varten. Tämän johdosta hakija pyytää täksi vuodeksi 1,500 markan lisämäärärahaa samaan tarkoitukseen.

Rkamari huomauttaa, että poliisilaitoksenkin samanlaatuinen määräraha on osottautunut nykyoloissa riittämättömäksi, ja kaikki näyttää puhuvan sen puolesta, että anomukseen myönnytään. Rkamari sentähden ehdottaa, että Kvsto tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaisi 1,500 markkaa lisäykseksi koirain ja kissain tappomäärärahaan ja antaisi sen Helsingin Eläinsuojelusyhdistyksen käytettäväksi tilityksen ehdolla.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 25.

Kamreerinleski Hilma Agata Fredrika Hallin elinkautisapurahan anomus.

Korkeaan ikäänsä viitaten hakija anoo elinkautisapurahaa kunnan varoista. Hakija on syntynyt 1854 ja jäänyt leskeksi kamreeri G. R. Hall-vainajan jälkeen, joka oli 39 vuotta kaupungin palveluksessa, viimeksi Rakennuskonttorin kamreerina, ja jolle Kvsto ²²/₅ 1917 myönsi 4,320 markan elinkautiseläkkeen.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus esittää, että hakemus, siihen nähden että kamreeri Hall-vainaja jätti jälkeensä vain vähän varoja, otettaisiin huomioon.

Rkamari lausuu, että kunta on ainoastaan poikkeustapauksissa myöntänyt eläkettä virkamiestensä leskille, ja kun Krin mielestä ei ole aihetta aikaansaada ennakkopäättöstä myöntämällä vuotuinen eläke hakijalle, jolla ei ole lapsia elätettävänä, näyttää oikeimmalta antaa apuraha vähemmän velvoittavassa muodossa. Tässä tapauksessa sopisi Krin mielestä antaa esimerkiksi puolta kamreeri Hallin vuosipalkkaa vastaava lahjapalkkio eli 3,600 markkaa. Tämä lahjapalkkio olisi tavallaan tunnustus kamreeri Hallin pitkällisestä palveluksesta ja samalla helpottaisi rouva Hallin toimeentuloa. Kri sentähden ehdottaa, että Kvsto käyttövaroistaan myöntäisi leskirouva Hallille kerta kaikkiaan 3,600 markan lahjapalkkion.

V. V.:

Rkamarin ehdotusta puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 26.

Herra Ferd. von Wrigthtin anomus saada vapautus kaupunginvaltuusmiestoimesta sekä kaupungin vakinaisten tulojen lisäämistä pohtimaan asetetun komitean jäsenyydestä.

Herra von Wright perustelee anomustaan sillä, että on osottautunut, että Senaatin hänelle antama tehtävä toimia kaupan edustajana Kauppa- ja Teollisuuskomisionissa on

erittäin paljotöinen, minkätähden hän katsoo olevan asettaminen tämän tehtävän kaiken muun edelle. Kun mainitulla johtokunnalla sen ohessa on täysi-istunto tiistaisin klo 7 i. p., anoo von Wright eroa myöskin Kvston jäsenyydestä.

V. V.:

Puheena olevaan komiteaan kuuluvat herrat F. von Wright, Paasikivi, Bengelsdorff ja Lindfors (Rkamarin valitsema, varamiehenä pankinjohtaja G. Estlander) sekä filosofianmaisteri Y. Harvia. Valiokunta esittää, että Kvsto vapauttaisi herra von Wrightin komitean jäsenyydestä ja hänen sijaansa valitsisi pankinjohtaja Estlanderin sekä kehottaisi Rkamaria valitsemaan uuden varajäsenen.

Herra von Wrightin anomuksen saada vapautus kaupunginvaltuusmiestoimesta Vsto evännee.

Kvsto:

Kvsto vapautti herra von Wrightin sekä Vston että mainitun komitean jäsenyydestä. Muuten hyväksyttiin V. V:n ehdotus.

N:o 27.

Raitiotie- ja Omnibusbuseyhtiön anomus saada poiketa 13, 14 ja 15 kaupunginosan voimassa olevasta rakennusjärjestyksestä.

Raitiotie- ja Omnibusbuseyhtiö on Kvstolle osotetussa anomuksessa huomauttanut, että yhtiö kirjelmässä toukokuun 19 päivältä 1916 oli Vstolta anonut saada 14 kaupunginosassa Töölössä vuokraamilleen korttelin N:o 493 tonteille rakennuttaa työpajaryhmän kirjelmän oheisen asemapiirroksen mukaan. Vsto hylkäsi silloin yhtiön anomuksen, osin koska se oli vastoin rakennusjärjestystä ja osin koska keskustelun kuluessa annettiin moniaita harhaanvieviä tietoja. Kun yhtiön työpajahuoneistojen laajentaminen kuitenkin on välttämättömän tarpeellinen, ja nykyään voimassa olevan lain mukaan on hankittava työväelle ruokasaleja ja muita terveydellisiä laitoksia sekä yhtiön vaunuhallit, työpajat ja työväenasunnot pääasiassa jo ennestään sijaitsevat mainitussa korttelissa, alistaa yhtiö asian vielä kerran Kvston tutkittavaksi. Yhtiö oli jo suorittanut noin 400,000 markkaa paraikaa jatkuvasta vaunuhallien laajentamistyöstä, joka valmiina maksaa 1,750,000 markkaa ja tarjoo tilaa 90 vaunulla. Sen lisäksi mitä yhtiö aikaisemmassa esityksessään ¹⁾ esiintoi, huomautetaan seuraavista näkökohdista:

Keskustelussa oli Kvstossa huomautettu, että paja jo olisi pitänyt purkaa ja ettei yhtiöllä ollut oikeutta tonteille rakentaa uutta pajaa. Tämä ei kuitenkaan pidä yhtä tosiolojen kanssa. Paja on purettava ja puretaan, mutta yhtiöllä on oikeus vaunuhallissa pitää pajaa ja laajentaa sitä mikäli rakennus sallii. Vaunuhalli on kuitenkin rakennettu kokoliitista ja kaipaa perinpohjaista korjausta, jolloin samalla on toimeenpantava uudestisijoituksia järkipärisen käytön saattamiseksi mahdolliseksi. Jos tämä muuttelu toimitetaan yhtiön ehdotuksen mukaisesti, vähenee kolinakin, koska paja siten siirtyy loitonmaksiksi rajakkaisten tonttien asutuista osista, josta seikasta on huomautettu yhtiön aikaisemmassakin hakemuksessa. Mitä tulenvaaraan tulee, on se mahdollisimman vähäinen. Lopuksi huomautetaan, että säännöllistä käyttöä varten on tarpeellista, että työpajat

¹⁾ Vrt. esityslistaa N:o 13, asiaa N:o 20 vuonna 1916.

sijaitsevat niin keskeisesti kuin mahdollista. Sillä jos vaunuja, joiden akselit ovat katkenneet, moottorit palaneet tai joissa on muita vikoja, joiden johdosta niitä täytyy hyljään hinata, on kuljetettava vieläkin pitempiä matkoja tahi kaupunginosaan, mihin työpajaryhmän saisi rakentaa, kävisivät liikennehäiriöt vieläkin pitkällisemmiksi ja suuremmiksi, mistä johtuvat haitat etusijassa kohtaisivat yleisöä. Työpajoissa käymällä olivat eräät Kvt voineet vakuuttua siitä, ettei häiritsevää kolinaa niissä synny. Maitokeskuksen, Laivatokan, Laivaveistämön, John Stenbergin kone tehtaan, Kone- ja Silta-rakennusyhtiön y. m. työpajat sijaitsevat aivan rakennettujen alueiden vierellä ilman että on kuultu näiden teollisuuksien häiritsevän ympäristöään. Kun lisäksi tulee, että yhtiön työpajoissa enimmäkseen pannaan paikoilleen valmiita osia, on ilmeistä, ettei naapuristoa häiritsevää kolinaa hevin voi syntyä ainakaan suuremmassa määrässä kuin mitä nykyään on laita. Yhtiö esittää, että Kvsto Suomen Senaatilta *hankkisi yhtiölle luvan kaupungin rakennusjärjestyksen estämättä teettää puheena olevat rakennukset.*

Antamassaan lausunnossa Rkmri huomauttaa, että Kvsto on kesäkuun 6 päivänä 1916 käsitellyt aivan samanlaisen anomuksen ja Krin vähemmistön esittämällä syillä hyljännyt sen. Kun Raitiotieyhtiö ei ole Krin mielestä esittänyt uusia perusteita anomuksensa puolesta, ei Kri ole vastoin Vston antamaa ohjetta voinut puoltaa myöntymistä siihen. Päin vastoin on Kri vastoin kaupungin yleisten töiden Hallitusta, joka on katsonut pajan rakentamiseen voitavan myöntyä sillä ehdolla, *että sitä ei rakenneta seinitysten katuja vasten, että tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhdytään kolinan hillitsemiseksi ja että rakennuspiirustukset alistetaan kaupungin viranomaisten hyväksyttäväksi*, yhtynyt vähemmistön vuonna 1916 julkilausumaan käsitykseen, että tehdas- ja työpajalaitoksia ei voida sallia kaupunginosassa, jossa asutukselle on rakennusjärjestyksen säännöksillä vakuutettu turva tuollaisten laitosten tuottamilta haitoilta.

Edellä lausutun johdosta Rkamari ehdottaa Kvston päätettäväksi, että Raitiotie- ja Omnibusosakeyhtiön esitykseen saada rakentaa paja kortteliin N:o 493 ei kiinnitetä huomiota.

Eroavan mielipiteen ovat lausuneet jäsenet, herrat Estlander ja Nyberg, joiden mielestä Hallituksen esittämät määräykset antavat riittäviä takeita siitä, ettei paja puheena olevalla paikalla häiritse ympäristöään, jota vastoin on kieltämätöntä, että Raitiotieyhtiö tarvitsee vähäistä korjauspajaa vaunuhalliensa yhteydessä.

Puheena olevan 13, 14 ja 15 kaupunginosan rakennusjärjestyksen 4 § kuuluu seuraavasti: „Laitosta, joka tuottaa mainittavaa tulenvaaraa, niin myös pajaa, työpajaa tai muuta laitosta, joka savun tai kolinan johdosta tahi muulla tavoin on haitallinen lähellä asuville, ei saa puheena oleviin kaupunginosaan rakentaa.“

V. V.:

Ehdotetaan evättäväksi.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 28.

merk. **Kansakoulunopettaja Sulo Hyppölän eläkeanomus.**

Hakija, joka $\frac{1}{8}$ 1918 on kivulloisuuden tähden eronnut opettajatoimesta täkäläisissä kansakouluissa, anoo, että Kvsto hänelle myöntäisi kohtuullisen eläkkeen.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta huomauttaa, että hakija on ollut kansakoulujen palveluksessa ainoastaan 4 vuotta, jona aikana hän kuitenkin on kivulloisuuden tähden ollut virasta vapaa niin kauan, että hänen todellinen palvelusaikansa on 74 päivää. Tämän johdosta ja kun hakija on kunnan varoista saanut tuntuvaa sairasapua, ei johtokunta katso voivansa puoltaa hakemusta.

Rkamarikin esittää, että Kvsto ei ottaisi hakemusta huomioon.

V. V.:

Evättäneen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 29.

Maistraatin kirjelmä ilmoituksineen keskus- ja vaalilautakuntain asettamisesta Kvt:n ja tilintarkastajain vaaleja varten kuluvana vuonna sekä ehdotus mainittujen vaalien toimituspäiväksi.

V. V.:

Maistraatin ilmoitus keskus- ja vaalilautakuntain valisemisesta merkittäneen tiedoksi saaduksi, minkä ohessa Kvsto päättäneen, että Kvt:n ja tilintarkastajain vaali on kuluvana vuonna toimitettava Maist:n ehdotuksen mukaisesti perjantaina joulukuun 27 päivänä 1918.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 30.

Ehdotus kaupungille otettavaa kotimaista obligatsioonilainaa varten asetetun Kvston toimikunnan täydentämisestä.

Herra puheenjohtaja ilmoitti, että hän oli kahdesti kutsunut koolle toimikunnan, jonka Kvsto oli asettanut valmistelevaan kysymystä kotimaisen obligatsioonilainan ottamisesta kaupungille, mutta että paitsi häntä ainoastaan kaksi jäsentä oli kumpaisellakin kerralla tullut saapuville. Kun siis oli vaikea saada toimikuntaa täysilukuisena koolle, mutta asian tärkeys ja kiireellinen laatu kuitenkin vaativat toimikuntaa käsittelemään sen viivyttelemättä, ehdotti herra puheenjohtaja, että toimikuntaa täydennettäisiin kahdella uudella jäsenellä, joiksi herra puheenjohtaja ehdotti herrat Walldénin ja Lasseniuksen.

Kvsto:

Kvsto myöntyi herra puheenjohtajan esitykseen.

N:o 31.

V. V:n ilmoitus valmistaviin toimeenpiteisiin ryhtymisestä ohjelman laatimiseksi maan vastaisen kuninkaan pääkaupunkiin vastaanoton varalta.

Herra puheenjohtaja ilmoitti, että V. V. kokouksessaan 19/9 1918 oli antanut herra Lindbergin toimeksi, kaupungininsinööri Idströmin, kaupunginasemakaava-arkkitehti Brunilan ja kaupunginarkkitehti Hård af Segerstadin avustamana, laatia ja V. V:lle antaa ehdotuksen niiksi toimenpiteiksi, joita maan vastaisen kuninkaan arvokas vastaanotto pääkaupunkiin vaati, minkä ohessa V. V. oli kiireellisten menojen varalta antanut 10,000 markan etuannin herra Lindbergin nostettavaksi Rkonttorista tilityksen ehdolla.

Kuinka laajasti puheena oleva ohjelma oli toteutettava, ei nykyään voitu arvata, mutta V. V. oli arvellut, että kaupungin rakennukset ja yleiset paikat joka tapauksessa olisi tarkoitusta varten koristettava.

Samalla kun herra puheenjohtaja esitti, että Vsto hyväksyisi V. V:n tähänastiset toimenpiteet, anoi herra puheenjohtaja V. V:lle valtuutusta vastedeskin tarpeen mukaan osottaa herra Lindbergille tarkoitukseen tarvittavat varat tilityksen ehdolla.

Kvsto:

Edellä mainitut V. V:n toimenpiteet hyväksyttiin, minkä ohessa esitykseen muutenkin myönnyttiin.